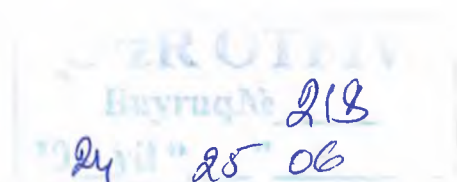

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

***60310100 – Siyosatshunoslik bakalavriat ta‘lim
yo‘nalishining***

MALAKA TALABI

Toshkent -2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:
Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “25” 06 dagi 218 -sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	<i>Umumiy tavsifi</i>	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarning tavsifi	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatning sohalari.....	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarning obyektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarning turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalar.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar	6
3.	Amaliyotga qo‘yiladigan talablar	6
4.	Fanlar katalogining tuzilishi	7
	Bibliografik ma’lumotlar	8
	Kelishuv varag‘i	9

1. Umumiy tavsifi

60310700 - Siyosatshunoslik ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash oliy ta’limning o‘quv reja va fan dasturi asosida kunduzgi ta’lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta’lim shakllari bo‘yicha o‘qitish kredit - modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi

Malaka talabi **60310700** – “Siyosatshunoslik” ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

mazkur ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv-uslubiy bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilari;

ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va fan dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim tashkilotining talabalari;

bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta’lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta‘minlovchi organlar;

oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta’lim tashkilotlariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota- onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarning tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari:

60310700 Siyosatshunoslik – “Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot” ta’lim sohasidagi yo‘nalish bo‘lib, u ijtimoiy hayotning turli sohalaridagi siyosiy faoliyat, davlat, siyosiy partiyalar, jamoat tashkilotlarining ish usullarini, davlat va jamiyatning o‘zaro munosabatini o‘rganishga yo‘naltirilgan ilmiy vositalar va usullarining majmuasini hamda siyosiy bilimlar tizimi bilan bevosita aloqador bo‘lgan Falsafa, Din va yangi mafkuralar, Siyosatshunoslik, Siyosiy antropologiya, Siyosiy sotsiologiya, Muloqot ko‘nikmalari bilan bog‘liq bo‘lgan nazariy va amaliy faoliyatni o‘zida qamrab oladi.

Yo‘nalish bo‘yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat sohasida qo‘shimcha va o‘zgarishlar bo‘lishi mumkin.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

ijtimoiy-gumanitar yo‘nalishdagi ilmiy tadqiqot muassasalariva tashkilotlari;

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi va uning tizimiga kiruvchi tegishli idoralar va muassasalar;

O‘zbekiston Respublikasining xorijiy davlatlardagi diplomatik vakolatxonalar va konsullik muassasalari, xorijiy davlatlarning O‘zbekiston Respublikasidagi diplomatik vakolatxonalar va konsullik muassasalari;

vazirliklar, davlat qo‘mitalari, siyosiy partiyalar, hokimliklar va boshqa davlat idoralari, muassasalarining xalqaro boshqarma va bo‘limlari;

arxivlar, qo‘lyozma fondlari, axborot-resurs markazlari, nashriyotlar, ommaviy axborot muassasalar, turli tadbirkorlik subyektlari va boshqalar;

ixtisoslik sohasiga oid boshqa tashkilotlar.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarning turlari:

- *ilmiy-tadqiqot faoliyati;*
- *ma’naviy va ma’rifiy;*
- *tashkiliy-boshqaruv;*
- *ekspert-tahliliy;*
- *konsalting xizmati.*

1.2.4. Kasbiy vazifalar.

60310700 - Siyosatshunoslik ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

siyosiy fanlarga oid turli tadqiqotlarni amalga oshirish, ular bilan bog‘liq amaliyotlarni o‘tkazish, ilmiy-tadqiqot natijalarini amaliyotga tatbiq etish hamda jahon siyosatiga oid adabiyotlarni ekspertiza qilish tartib-qoidalarini ishlab chiqishda qatnashish;

maxsus adabiyotlar va siyosatshunoslikka oid boshqa ilmiy to‘plamlar, mahalliy va chet el ilmiy-tadqiqot yutuqlarini o‘rganish;

ilmiy-tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, siyosatshunoslikka oid adabiyotlar ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;

ma’lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo‘yicha ilmiy ma’lumotlarni tizimli tahlil qilish;

tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiq etishda qatnashish.

Ma’naviy va ma’rifiy faoliyatida:

ma’naviy-ma’rifiy ishlarni rejalashtira olish, uni tashkillashtirish usullarini egallash, o‘quvchilar ongiga milliy istiqloq g‘oyasini singdirish;

o‘quvchilarda mafkuraviy va axborot xurujlariga qarshi immunitetni yuzaga keltirish metod va texnologiyalarini bilish;

globallashuv sharoitida kechayotgan jarayonlarda yozma ma’naviy merosning o‘rni va ta’siri haqida tushuntirish ishlarini olib borish;

mahallalarda ma’naviy-axloqiy tarbiya masalalari bo‘yicha individual suhbat o‘tkazish;

milliy urf-odat va marosimlarni o‘tkazishda umuminsoniy qadriyatlar, bag‘rikenglik, vatanparvarlik, sadoqat kabi yuksak insoniy fazilatlarini ochib berish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

siyosat fanlariga oid turli tadbir, anjuman va ma’rifiy suhbatlarni tashkillashtirish va boshqarish;

ARMda axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog‘liq bo‘lgan jarayonlar monitoringi hamda sifatini baholash mexanizmlarini ishlab chiqish;

jamoada ijtimoiy va ma’naviy-ma’rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;

fikrlar har xil bo‘lgan sharoitda to‘g‘ri qaror qabul qilish;

bajarayotgan faoliyati bo‘yicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash.

Ekspert-tahliliy faoliyatida:

tahliliy va ilmiy tadqiqot ishlarini tizimli yondashuv asosida olib borish;

Konsalting xizmati faoliyatida:

yo‘nalishiga mos mavzulardagi loyihalar, manbalar, adabiyotlar, elektron video va audio mahsulotlarni ekspertiza qilish;

ixtisoslikka mos sohalar bo‘yicha konsalting xizmatlarini ko‘rsatish.

Konsalting faoliyatida:

siyosiy tendensiyalar va jamoatchilik fikrini batafsil tahlil qilish orqali strategik qarorlar qabul qilish uchun ma’lumotlarni taqdim etish;

milliy va xalqaro siyosiy vaziyatni tahlil qilish, biznes va davlat tuzilmalari uchun xavf va imkoniyatlarni baholash;

islohotlar bo‘yicha tavsiyalar berish orqali davlat siyosatini ishlab chiqish va baholash.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo’yiladigan talablar:

davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo’yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo’lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo’llay bilishi, axborotlarni yig’ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo’lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o’z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

dunyoqarash bilan bog’liq tizimli bilimlarga ega bo’lishi, gumanitar va ijtimoiy- iqtisodiy fanlar asoslarini, davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi;

ijtimoiy-siyosiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olishi;

qabul qilingan qarorlarning ijtimoiy ahamiyati nuqtai nazaridan javobgar bo’lish va tashkiliy va boshqaruv qarorlarini topish qobiliyatiga ega bo’lish;

O’zbekiston Respublikasi siyosiy tizimining shakllanishi, rivojlanishi, shuningdek demokratik jarayonlarning o’ziga xos xususiyatlarini yoritish;

ijtimoiy ahamiyatga ega bo’lgan muammolarni tushunishi va ularni tahlil qilishi;

zamonaviy siyosiy jarayonlarning nazariy va amaliy masalalari haqida yetarli bilim hamda ko’nikmalar, shuningdek mustaqil xulosa chiqarish qobiliyatini shakllantirish;

o’rganilayotgan mintaqa (mamlakat)ning siyosiy tizimi, tashqi aloqalarini tarixiy rakursda tahlili;

O’zbekiston va o’rganilayotgan mintaqa (mamlakat) aloqalarining tarixi, buguni va istiqbollarga doir bilimlarni amalda qo’llay olish qobiliyatini paydo qilish;

bugungi dunyodagi geosiyosiy jarayonlarning mohiyati, yo’nalishlari va dunyo tartibotidagi asosiy tendensiyalar haqida yetarli tasavvurlarni boyitish;

globallashuv va integratsiyalashuv jarayonlari hamda siyosiy qarorlarning jahon hamjamiyati tomonidan amalda tatbiq etilishi mexanizmlari to’g’risida aniq tasavvurlarni yuzaga chiqarish;

xalqaro munosabatlar va siyosatning umumbashariyligi hamda zamonaviy bosqichda dunyo davlatlari, shu jumladan O’zbekiston, Markaziy Osiyo hamda Yaqin va Uzoq Sharq davlatlari rivojlanishining o’ziga xos xususiyatlarini bilish hamda egallangan bilimlar asosida tahliliy ma’lumotlar tayyorlash, xulosa va takliflar ishlab chiqish qobiliyatini shakllantirish;

O’zbekiston Respublikasi tashqi siyosatining asosiy tamoyillari, davlat manfaatlari va “Tashqi siyosiy faoliyat Konsepsiyasi” ning mohiyati, maqsadlari haqida yetarli bilim va ko’nikmalarning to’planishini ta’minlash;

kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot va kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilish qobiliyatiga ega bo’lish.

3. Amaliyotga qo’yiladigan talablar.

Ta’lim yo’nalishi bo’yicha malakaviy amaliyot o’tkaziladi:

malakaviy amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy jarayonlar bilan uyg’unlashtirish, tegishli amaliy ko’nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Bibliografik ma’lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OXS 01.040.01

Tayanch soʻzlar:

Kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta’lim yo’nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalavriatning asosiy o’quv reja va fan dasturi (bakalavriat dasturi), o’qib-o’rganish natijalari, davlat ta’lim standarti, malaka talabalari, o’quv jarayoni grafigi, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ishi, o’quv reja, gumanitar va tabiiy-ilmiy, umumkasbiy, ixtisoslik fanlari, o’quv yuklamasi, nazariy ta’lim, attestatsiya, zamonaviy tadqiqot metodlari, modellar va modellash, ishchi dasturlar, ilmiy-tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari, didaktika, nazariya, malaka, ko’nikma, tasavvur.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQILGAN:

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti

Rektor S.S. Safojev

2024-yil « 5 » 06

M.O'.

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Tashqi ishlar vazirligi**

Vazirning birinchi o'rinbosari

A. A'lojev B.J. A'loyev

2024-yil « 6 » 06

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari markazi**

Direktor M.R. Boltabayev

2024-yil « 8 » 06

M.O'.

**Mirzo Ulug'bek nomidagi
O'zbekiston Milliy universiteti**

Rektor I.U. Madjidov

2024-yil « 7 » 06

M.O'.

Markaziy Osiyo xalqaro instituti

Direktor J.A. Vahobov

2024-yil « 7 » 06

M.O'.

KELISHUV DALOLATNOMASI

Toshkent sh.

2024-yil “ 8 ” 06

Biz quyida imzo chekuvchilar – Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti rektori S.S.Safoyev, Tashqi ishlar vazirining birinchi o‘rinbosari B.J.A’loyev, Markaziy Osiyo xalqaro instituti direktori J.A.Vahobov, O‘zbekiston Milliy universiteti rektori I.U.Madjidov birgalikda JIDUda ishlab chiqilgan quyidagi bakalavriat ta’lim yo‘nalishlarining malaka talablari mazmuni bilan tanishib chiqib, kelishuv haqida ushbu dalolatnomani tuzdik:

60310700 – Siyosatshunoslik

60310200 – Xalqaro munosabatlar

bakalavriat ta’lim yo‘nalishlari malaka talablarini ishlab chiqilishda asosiy kadrlar iste’molchilari tomonidan qo‘yilgan talablar inobatga olingan.

Shuningdek, malaka talablarini ishlab chiqilishida: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 23-iyuldagi “Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti faoliyatini tizimli isloh qilish chora- tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-330-sonli qarori; O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 21-iyundagi “Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti faoliyatini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-3795-son qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” 2019-yil 8-oktabrdagi IPF5847-sonli, “2017-2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasini Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida”gi 2020-yil 2-martdagi PF-5953-sonli Farmonlari, 2019-yil 1-iyuldagi “Oliy va o‘rta maxsus ta’lim tizimiga boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4358-sonli qarorlarida va O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 17-avgustdagi “Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universitetining iqtisodiy-tahliliy faoliyatini kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 453-sonli qarori, Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 7-iyundagi “Davlat ta’lim muassasalari hamda nodavlat ta’lim tashkilotlarini attestatsiyadan va davlat akkreditatsiyasidan o‘tkazish tartibini takomillashtirish to‘g‘risida”gi 470-son qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasining 2020-yil 9-yanvardagi RA1/1-20-sonli topshirig‘i, O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2020-yil 30-iyundagi “2020/2021-o‘quv yilidan kredit-modul tizimiga o‘tish to‘g‘risida”gi 357-son buyrug‘i, 2020-yil 3-avgustdagi PQ-4796-sonli qarori, YUNESKO tomonidan joriy etilgan “Ta’limning xalqaro standart klassifikatsiyasi” (TXSK

2011) va “TXSK: Ta’lim va kasbiy tayyorlash sohalari” (TXSK-S 2013), hamda O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirining 2021-yil 19-oktabrdagi “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar” O‘zbekiston Respublikasining davlat ta’lim standartini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 35-2021-sonli buyrug‘ida belgilangan vazifalarning ijrosini ta’minlash hamda oliy ta’lim sohasini tartibga soluvchi boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga asoslanib, shu bilan birga xalqaro tajribalarga muvofiq ishlab chiqilgan.

Bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha tayyorlangan malaka talablari va o‘quv rejalarini ishlab chiqish bo‘yicha turdosh oliy ta’lim muassasalari hamda asosiy kadrlar iste‘molchilari bo‘lgan vazirliklar, idoralar va boshqa korxonalar mutaxassislari tomonidan muhokamadan o‘tkazilib kelishildi.

Yuqoridagi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha malaka talablari o‘quv reja va fan dasturlari hamda boshqa hujjatlarni yaratish uchun asos hisoblanadi.

Ishlab chiqilgan malaka talablarini o‘rnatilgan tartibda tasdiqqa tavsiya etilishi maqsadga muvofiq.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar
vazirining birinchi o‘rinbosari

B.J.A'loyev

B.J.A'loyev

O‘zbekiston Milliy universiteti
rektori

I.U.Madjidov

I.U.Madjidov

Markaziy Osiyo xalqaro instituti
direktori

J.A.Vahobov

J.A.Vahobov

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya
universiteti rektori

S.S.Safoyev

S.S.Safoyev